

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně JUDr. Martiny Küchlerové, Ph.D. a JUDr. Ivony Šubrtové ve věci

žalobkyně: **O. R.**

zastoupena advokátem Mgr. Markem Hylenou
sídlem Staré náměstí 15, 560 02 Česká Třebová

proti

žalovanému:

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

za účasti:

1. Ing. M. B.

2. Mgr. M. B.

3. M. B.

4. Ludmila Behanová..

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Ing. Tomášem Matouškem
sídlem Dukelská třída 15, 500 02 Hradec Králové

5. CETIN a.s.

sídlem Českomoravská 2510/19, 190 00 Praha 9

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. června 2021, č. j. KUKHK-16221/UP/2021 (Kd),

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové dne 18. 8. 2021 domáhala zrušení výše specifikovaného rozhodnutí žalovaného. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí částečně změnil rozhodnutí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou ze dne 26. 2. 2021, č. j. MURK-OVŽP-4665/2021-Po (dále jen „Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“ či „Prvostupňové rozhodnutí“), a to co do stanovení lhůty k plnění (lhůty k odstranění stavby, jak je specifikována níže), ve zbytku bylo rozhodnutí žalobkyně zamítnuto a Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno.
2. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), nařízeno žalobkyni odstranění stavby „hlukové odclonění u čp. X parc. č. XA“ (dále jen „Stavba“ či „Předmětná stavba“) a pro odstranění stavby byly stanoveny podmínky.

II. Průběh řízení a obsah žaloby

3. Žalobkyně nejprve stručně shrnula dosavadní procesní vývoj projednávané věci. Uvedla, že Předmětná stavba byla v minulosti Městským úřadem Rychnov nad Kněžnou dodatečně povolena, a to rozhodnutím ze dne 19. 2. 2020, č. j. OVŽP-6536/029-6536/2009/Po. Dle názoru žalobkyně se v posledně uváděném rozhodnutí Městský úřad Rychnov nad Kněžnou řádně vypořádal se všemi námitkami a Předmětnou stavbu dodatečně povolil.
4. Dále žalobkyně uvedla, že Předmětnou stavbu považuje za oplocení, které nadto od 1. 1. 2018 nepodléhá ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) bod 14 stavebního zákona povolovacímu režimu, není na ně potřebné ani získávat stavební souhlas. Dle názoru žalobkyně Stavba zároveň plní funkci opěrného systému a zpevňuje svah mezi jejími pozemky a rodinou B. (osoby zúčastněné na řízení). Žalobkyně se dále zabývala důvody, které vedly jejího právního předchůdce (jejího manžela) ke zbudování Předmětné stavby. Hlavním důvodem bylo, že na sousedním pozemku (vlastnictví rodiny B.) je vybudován hotel a směrem do zahrady žalobkyně je umístěno venkovní posezení pro jeho hosty, kteří ruší ji a její rodinu při odpočinku na zahradě.
5. Závěrem žalobkyně obecně uvedla, že ve věci došlo ze strany správních orgánů k nesprávnému právnímu posouzení věci z důvodu, že správní orgán nezjistil správně skutečný stav věci a nepřihlédl ke všem důležitým skutečnostem. Skutkový stav věci vykládá jednoznačně ve prospěch rodiny B.. V řízení došlo dle jejího názoru k zásadním vadám způsobujícím nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobkyně shledává vadnou zejména nesprávnou aplikaci správního práva procesního při vypořádání s provedenými

důkazy, které správní orgány vyhodnocují zcela jednostranně a obrací důkazní povinnost. Tímto postupem byly porušeny veškeré zásady správního procesu upravující dokazování ve správním řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný se k podané žalobě vyjádřil ve svém podání doručeném krajskému soudu dne 29. 9. 2021, ve kterém navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu pro její nedůvodnost. Uvedl, že žalobní důvody jsou shodné s odvolacími námitkami uplatněnými žalobkyní v odvolání proti Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a odkázal tak na obsah svého rozhodnutí, kde již byly vypořádány.
7. Upřesnil, že Předmětná stavba byla provedena bez patřičných povolení, tedy územního rozhodnutí a stavebního povolení. Žádost o její dodatečné povolení byla pravomocně zamítnuta rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 8. 2020, č. j. KUKHK-15583/UP/2020. Stavebnímu úřadu tedy nezbylo, než nařídít odstranění Stavby. Proti rozhodnutí ve věci zamítnutí žádosti o dodatečné povolení stavby stavebník nikterak nebrojil, ani cestou mimořádných opravných prostředků, ani správní žalobou.

IV. Vyjádření osob zúčastněných na řízení

8. Z osob zúčastněných na řízení, jak jsou specifikovány výše v záhlaví tohoto rozsudku, se k věci vyjádřila rodina B., a to prostřednictvím svého zástupce. Tito rovněž odkázali na obsah žalobou napadeného rozhodnutí a navrhli zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.
9. Uvedli, že žalobkyně v žalobě namítá skutečnosti, které mohly být (a také byly) předmětem přezkumu pouze v řízení o dodatečném povolení stavby. O žádosti žalobkyně (respektive jejího právního předchůdce) o dodatečné povolení Stavby bylo vedeno samostatné řízení, které bylo zakončeno rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 8. 2020, č. j. KUKHK-15583/UP/2020 (Kd), tak, že žádost právního předchůdce žalobkyně o dodatečné povolení Stavby byla zamítnuta. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 21. 8. 2020. Nelze tak souhlasit s tvrzením žalobkyně v žalobě, že o dodatečném povolení Stavby bylo rozhodnuto kladně.
10. Osoby zúčastněné na řízení dále zdůraznily, že pokud měl stavební úřad k dispozici pravomocné rozhodnutí o zamítnutí žádosti o dodatečné povolení Stavby, které navíc nebylo napadeno správní žalobou, pak s ohledem na mantinely v přezkumu podmínek řízení o odstranění Stavby nemohl rozhodnout jinak, než že odstranění Stavby nařídí.

V. Jednání soudu

11. Dne 27. 1. 2022 bylo ve věci před krajským soudem konáno jednání, ke kterému se dostavili zástupce žalobkyně a zástupce osob zúčastněných na řízení. Žalovaný se z nařízeného jednání řádně omluvil, přičemž zároveň souhlasil s projednáním a rozhodnutím věci v jeho nepřítomnosti.
12. Zástupce žalobkyně i zástupce osob zúčastněných na řízení setrvali na svých dosavadních procesních stanoviscích a odkázali na obsah jejich podání učiněných v průběhu řízení před krajským soudem.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

13. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body. Dospěl přitom k následujícím závěrům.

Skutkové závěry

14. Z obsahu předloženého správního spisu vyplynulo, že dne 22. 12. 2008 bylo zahájeno řízení o odstranění Stavby, která byla tehdy definovaná jako „protihluková stěna na č. p. X,“ Toto řízení bylo následně přerušeno, neboť tehdejší stavebník a právní předchůdce žalobkyně - Ing. R. podal žádost o její dodatečné povolení.
15. Ve věci následovala série rozhodnutí stavebního úřadu prvního stupně, konkrétně Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou, kterými byla uvedená Stavba dodatečně povolena, avšak tato rozhodnutí byla následně rušena žalovaným, v posledním případě bylo rozhodnutí stavebního úřadu prvního stupně změněno.
16. Konkrétně bylo tedy vydáno rozhodnutí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou, jako stavebního úřadu prvního stupně, ze dne 22. 2. 2010, které Předmětnou stavbu dodatečně povolilo. Uvedené rozhodnutí bylo zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 8. 2010. Dále bylo vydáno rozhodnutí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou dne 13. 5. 2011, které Předmětnou stavbu dodatečně povolilo, toto bylo zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 9. 2011. Správní orgán prvního stupně tak dále vydal rozhodnutí dne 30. 4. 2014, které opět Předmětnou stavbu dodatečně povolilo, toto bylo zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 8. 2014. Dále bylo vydáno správním orgánem prvního stupně rozhodnutí dne 1. 2. 2016, které Předmětnou stavbu dodatečně povolilo, i toto bylo zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 5. 2016. Dále byla rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 26. 10. 2017 zamítnuta žádost stavebníka o dodatečné povolení Stavby. I toto rozhodnutí bylo následně zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 2. 2018. V neposlední řadě vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí ze dne 20. 3. 2019, které Předmětnou stavbu dodatečně povolilo a toto bylo zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 8. 2019. Konečně vydal správní orgán prvního stupně dne 19. 2. 2020 rozhodnutí, kterým Předmětnou stavbu dodatečně povolil, rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 8. 2020 však bylo toto rozhodnutí změněno a žádost stavebníka (právního předchůdce žalobkyně) byla zamítnuta. Posledně uváděné rozhodnutí nabylo dne 21. 8. 2020 právní moci.
17. Dne 26. 2. 2021 tak bylo rozhodnuto o nařízení odstranění Předmětné stavby s ohledem na to, že tato podléhala povolení ze strany stavebního úřadu a ani dodatečně povolena nebyla. Proti uváděnému rozhodnutí podala dne 17. 3. 2021 žalobkyně v zákonem stanovené lhůtě odvolání, o kterém bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím. Obsah odvolání je totožný s obsahem nyní projednávané žaloby.

Právní hodnocení

18. Krajský soud předně připomíná, že v nyní projednávané věci je nutno terminologicky a věcně vymezit rozdíl mezi řízením o dodatečném povolení stavby a řízením o jejím odstranění. Obě tato řízení potom vycházejí z dikce § 129 stavebního zákona.
19. Nejvyšší správní soud se obsahovým rozdílem mezi uváděnými řízeními rovněž zabýval, posledně například ve svém rozsudku ze dne 7. 11. 2018, č. j. 9 As 368/2017-48, kde uvedl, že: *„Řízení o dodatečném povolení stavby a řízení o odstranění stavby jsou dvě samostatná správní řízení, v každém z nich proto stavební úřad zkoumá naplnění odlišných zákonných podmínek. Pro vydání rozhodnutí o odstranění stavby podle §129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), je pak podstatné pouze to, zda uvedená stavba byla provedena bez rozhodnutí či opatření*

vyžadovaného stavebním úřadem a nebyla povolena ani dodatečně; naopak nejsou relevantní námitky, které měli žalobci směřovat do řízení o dodatečném povolení stavby (např. tvrzená dobrá víra při realizaci stavby nebo námitka, že stavba není v rozporu s veřejným zájmem).“

20. Obecně potom dále platí, že řízení o odstranění stavby je řízením zahajovaným výhradně z úřední moci (a zároveň i z úřední povinnosti) stavebního úřadu; zjistí-li stavební úřad existenci „černé“ stavby, nemá na vybranou, jestli toto řízení zahájí nebo ne, ale musí tak učinit, a to neprodleně (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č. j. 3 As 96/2014-40). Naopak řízení o dodatečném povolení stavby je řízením návrhovým, jeho zahájení závisí zásadně na aktivitě stavebníka, tj. na podání jeho žádosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 As 166/2015-33). Na rozdíl od řízení o dodatečném povolení stavby (v němž se postupuje v prvé řadě podle § 109 - § 115 stavebního zákona), pro řízení o odstranění stavby stavební zákon nestanoví zvláštní procesní pravidla, kromě speciální úpravy okruhu účastníků řízení (odst. 10); uplatní se v něm tedy obecná pravidla správního řádu.
21. V nyní projednávané věci nebyla Předmětná stavba dodatečně povolena. Žalobkyně poukazovala na jedno z řady rozhodnutí vydaných stavebním úřadem prvního stupně, který Stavbu dodatečně povolil. Jak je však uvedeno výše, těchto rozhodnutí byla stavebním úřadem prvního stupně vydána celá řada a tato byla následně rušena žalovaným (konkrétní důvody nejsou v nyní souzené věci relevantní). Naposledy však bylo správním orgán prvního stupně vydáno dne 19. 2. 2020 rozhodnutí, kterým Předmětnou stavbu dodatečně povolil, rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 8. 2020 však bylo toto rozhodnutí změněno a žádost stavebníka (právního předchůdce žalobkyně) byla zamítnuta. Posledně uváděné rozhodnutí nabylo dne 21. 8. 2020 právní moci. Předmětná stavba tak nebyla dodatečně povolena, proto bylo bez dalšího – ve smyslu výše uvedeného – rozhodnuto o jejím odstranění.
22. Žalobkyně a její právní předchůdce po celou dobu správních řízení (o dodatečném povolení Stavby i o jejím odstranění) uváděli, že jde o Stavbu protihlukové stěny s ohledem na chování hostů na venkovním posezení sousedícím s pozemky žalobkyně. Následně – v řízení o odstranění Stavby – v odvolání a i nyní projednávané žalobě, žalobkyně uvedla, že Předmětná stavba plní funkci oplocení a opěrného systému pro svah mezi pozemky jejími a osob zúčastněných na řízení.
23. Uvedenou námitkou – charakterem Stavby – je nutné se dle názoru krajského soudu rovněž v řízení o jejím odstranění zabývat, neboť v řízení o odstranění stavby je nutné se vypořádat s předběžnou otázkou, a to tou, zda ta která stavba vůbec podléhá povolovacímu či ohlašovacímu režimu dle stavebního zákona – a až následně je možné konstatovat, že takovým aktem nedisponuje.
24. Žalovaný se k žalobnímu (a odvolacímu) tvrzení žalobkyně, že Předmětná stavba je oplocením, vyjádřil na straně 5 žalobou napadeného rozhodnutí. Uvedl, že pojem „oplocení“ není ve stavebním zákoně, ani žádném prováděcím předpise, definován. Lze však obecně konstatovat, že oplocení je volně stojící stavba, která má za úkol zabránit nebo omezit pohyb přes nějakou hranici. Jde tedy o souvislý celek technicky řešený tak, aby zabránil vstupu nezvaných osob či zvířat na pozemek. V daném případě však o souvislý celek nejde. Předmětná stavba je stavbou samostatně stojící a mající tvar písmene „L“. Není pravdivé ani tvrzení žalobkyně, že s účinností od 1. 1. 2018 nevyžaduje oplocení žádné povolení stavebního úřadu. Stavební zákon pro realizaci staveb vyžaduje

jejich umístění (územní souhlas nebo územní rozhodnutí) a povolení (ohlášení stavby, nebo stavební povolení). Pokud se týká stavby oplocení, v § 79 odst. 2 písm. f) stavebního zákona v nynějším znění, je uvedeno, že rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas nevyžaduje oplocení do výšky 2 m, které nehraničí s veřejně přístupnými pozemními komunikacemi, nebo s veřejnými prostranstvími a které se nachází v zastavěném území či zastavitelné ploše. Podle § 103 odst. 1 písm. e) bodu 14 současně platného stavebního zákona stavební povolení ani ohlášení nevyžaduje oplocení.

25. Z uvedeného tedy plyne, že z režimu současně platného stavebního zákona není oplocení vypuštěno bez podmínek. Prvotní podmínkou je, že se jedná o oplocení do výšky 2 m. I v případě úvahy, že Stavba, která je předmětem tohoto řízení, je stavbou oplocení, by nesplnila tuto prvotní podmínku, neboť je vysoká 5,3 m.
26. Nadto je nutné zdůraznit, že tvrzení žalobkyně, že Předmětná stavba je oplocením, je tvrzením ryze účelovým, neboť tato byla od počátku prezentována jako protihluková stěna – takto měla být i dodatečně povolena. Stejně tak je nerozhodný účel stavby – žalobkyně se nyní snaží tvrdit, že účelem jde zároveň o opěrný systém proti sesuvu svahu, který je na sousedním pozemku (pozemku osob zúčastněných na řízení). Bez ohledu na svůj účel je Stavba v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, tedy s požadavkem dle § 129 odst. 2 stavebního zákona v návaznosti na § 90 písm. b) stavebního zákona (v rozhodném znění) – uvedené plyne zejména z posledně vydaného rozhodnutí o nevyhovění žádosti o dodatečné povolení Stavby.
27. V daném případě tak nastala situace, kdy byla zrealizována Stavba podléhající veřejnoprávnímu povolení (v obecném slova smyslu) bez tohoto veřejnoprávního aktu. Předmětná stavba nebyla povolena ani dodatečně, stavebním úřadům proto nezbylo, než v souladu s § 129 stavebního zákona nařídit její odstranění.
28. Závěr žaloby žalobkyně pak spíše obsahuje obecnou polemiku nad tím, co všechno bylo v řízení před stavebními úřady porušeno, avšak bez bližší argumentace. Krajskému soudu není zřejmé, které důkazy měly být hodnoceny jednostranně ve prospěch osob zúčastněných na řízení, jaké procesní vady měly v řízení o odstranění Stavby nastat. Nic konkrétního žalobkyně v tomto smyslu neuvádí.

VII. Závěr a náklady řízení

29. Soud tak neshledal žalobou důvodnou a nad její rámec nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
30. Výrok II. o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval.
31. O náhradě nákladů osob zúčastněných na řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s., jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku.
32. Osoby zúčastněné na řízení, konkrétně rodina B., nárokovaly přiznání náhrady nákladů řízení a to s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2008, č. j. 1 Ans 4/2008 – 62. Osoby zúčastněné na řízení uvedly, že důvody zvláštního zřetele (jako předpoklad pro přiznání náhrady nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 5 s. ř. s.) spatřují v tom, že žaloba je zjevně nedůvodná a účelově a nepravdivě pojednává o tom, že

rozhodnutí o dodatečném povolení Stavby není pravomocné. Žaloba je tak nedůvodná z hlediska procesního, ale i z hlediska hmotněprávního.

33. K výše uvedenému krajský soud uvádí, že nedospěl k závěru o tom, že by na straně osob zúčastněných na řízení nastaly důvody zvláštního zřetele hodné. V kontextu výše uváděného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu by nadto mělo jít o tzv. zjevné zneužití práva. Žaloba je žalobou nedůvodnou, to je však důvodem pro její zamítnutí. Žaloba žalobkyně byla de facto dalším krokem jak se domoci legalizace Stavby, avšak to v nyní projednávané věci – respektive v nynější procesní fázi – již nebylo možné. Uvedené ale není možné žalobkyni vyčítat a spatřovat v tomto postupu zjevné zneužití práva. Řízení ohledně Předmětné stavby jsou vedena od roku 2008, žalobkyni (jejímu právnímu předchůdci) bylo dokonce (nikdy však pravomocně) opakovaně vyhověno a Stavba byla dodatečně povolena. Nedá se tedy divit tomu, že žalobkyně brojí i dál, a to proti nařízení jejího odstranění.
34. S ohledem na skutkové souvislosti nyní projednávané věci dospívá krajský soud k závěru o tom, že zde nejsou důvody zvláštního zřetele hodné a osobám zúčastněným na řízení náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 27. ledna 2022

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu